

# TE MĀTĀURU ki Te Arawa 2022

Whāinga Tāhuhu

## Te Arawa waka kia mau ki tō reo tuku iho!

### Ngā Mātāpono

- **Tukua mai kia piri:**
  - me wātea te kaupapa nei ki ngā uri katoa o Te Arawa waka (nō Te Arawa waka ngā kaitono)
  - me tautoko te iwi, te hapū, te whānau i ngā kaupapa a ngā kaitono
- **Tukua mai kia tata:**
  - me hāngai te tono ki te rautaki o tōna ake iwi, o tōna ake hapū, o tōna ake marae rānei
- **Tukua mai kia eke:**
  - me reo māori te tono me ngā pūrongo
  - me mārama ngā kaitono ki te taha pūtea
  - me mātua kite i ngā hua o ia tono
  - me whakamōhio te kaitono i ērā atu o āna tono pūtea ki rōpū kē

### Ko Ngā Tūmanako

#### Whānau, Hapū, Iwi, Hapori

- Kia ūkaipō anō te reo ki ō tātou kāinga
- Kia rere anō te reo ki ō tātau hapori
- Kia pakari te reo o ō tātau marae
- Kia piki te kounga o te reo ki te taumata e tika ana (ka hāngai tēnei ki te wawata ki "te reo tuku iho")



### Me pēhea e tutuki ai?

#### E rima ngā aronga matua:

**1. Whānau wellbeing** – mā te ūkaipō o te reo, mā te ū ki te ahurea Māori, e whanake ai te oranga o te whānau

**2. Immersion Domains** – Whakawhānuitia ngā wā, ngā wāhi, me ngā horopaki e noho ana ko te reo Māori te reo matua

**3. Intergenerational Transmission** – Ko te tautoko i ngā kāinga, i ngā hapori me ngā kaupapa kei te kōrerotia kētia te reo ki waenganui i ngā reanga

**4. Grassroots Reo Movements** – Kei te kitea tēnei i roto i te mahere o te tono

**5. Iwi Identity** – Ūpokotakitahi, tātou, tātou e!

### Ngā hua ka puta

- Kia hāngai ngā mahi whakarauora a ngā whānau ki ngā mahere whakarauora reo ā-iwi, ā-hapū
- Ka kōrerotia te reo i ngā wā katoa, ki ngā wāhi katoa
- Ka tokomaha ake ngā pou toki reo/te hunga kōrero Māori
- Ka maha ake ngā takiwā rumaki (kāinga/marae/hapori)
- Ka maha ake ngā mahere/rautaki whakarauora reo ā-iwi, ā-hapū
- Ka mana ake ngā mahere/rautaki whakarauora reo ā-iwi, ā-hapū i te hāngai o ngā mahi whakarauora a ngā whānau i te kāinga
- Ka pakari ai te reo o ō tātau marae

### E rua ā mātou aronga ā-tahua



1

Whakarauora reo: kia whai hua ngā kaupapa whakarauora reo



2

Ngā kaupapa rumaki: kia rumakina te reo ki ngā kāinga, ki ngā marae, ki ngā hapori